

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 8

Wymagania na ocenę dopuszczającą	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • omówić treść lektury/wiersza, losy bohaterów utworu • określić rodzaj narracji/liryki, czas i miejsce akcji • wymienić bohaterów pierwszo- i drugoplanowych • wskazać adresata lirycznego wiersza • opisać obraz • wymienić motywy i tematy podejmowane w lekturach obowiązkowych • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>alegoria</i> • stworzyć plan rozprawki • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>podanie</i> • wymienić elementy, które powinny znaleźć się w podaniu • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>CV (curriculum vitae)</i> • wymienić elementy CV • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>list motywacyjny</i> • wymienić elementy listu motywacyjnego • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>neologizm, zapożyczenia, wyrazy rodzime, synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne</i> • wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie • wskazać różnice między normą wzorcową a normą użytkową • przedstawić podział błędów językowych • wymienić odmienne i nieodmienne części mowy • wskazać w zdaniu podmiot i orzeczenie • podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań • rozpoznać w tekście równoważniki zdań • wyjaśnić różnice między mową niezależną i zależną • podzielić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wypowiedzenia składowe • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie</i> • przedstawić podział głosek • wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność</i> • wymienić kategorie słotwórcze • przedstawić zasady ortograficzne
Wymagania na ocenę dostateczną	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz: <ul style="list-style-type: none"> • określić temat utworu • wymienić wątki główne i poboczne • omówić świat przedstawiony utworu • scharakteryzować bohaterów utworu • określić czas i miejsce akcji • wskazać cechy gatunkowe noweli • wypowiedzieć się na temat narratora tekstu • zdefiniować pojęcie <i>patriotyzm</i> w kontekstach historycznym i współczesnym • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • omówić sytuację liryczną w wierszu • wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza • omówić kompozycję obrazu • wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas prezentowania różnych typów bohaterów • omówić na przykładzie podanej rozprawki sposoby zachowania spójności tekstu • zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby • zgromadzić informacje, które powinny znaleźć się w CV • zgromadzić informacje przydatne do napisania listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenie • wskazać funkcje neologizmów w podanych fragmentach tekstów • rozpoznać w tekstach rodzaje neologizmów • rozpoznać w tekście homonimy i wyrazy wieloznaczne

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy każdego ze stylów • wskazać w tekście sformułowania nacechowane stylistycznie • wskazać błędy stylistyczne w podanych tekstach • wskazać teksty realizujące normę wzorcową i normę użytkową • poprawnie odmienić podane wyrazy • wskazać w podanych wyrazach sylaby akcentowane • określić kategorie nazw osobowych • scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy • rozpoznać nieodmienne części mowy • wskazać w zdaniu przydawki i określić, jakimi częściami mowy zostały one wyrażone • wskazać w zdaniu dopełnienie i okolicznik • rozpoznać zdania współrzędnie i podrzędnie złożone • wskazać w podanym tekście przykłady mowy zależnej i niezależnej • zastosować poprawną interpunkcję przy zapisie dialogu • wskazać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym orzeczenia i równoważniki zdań • rozpoznać rodzaje głosek • poprawnie podzielić wyrazy na sylaby • wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe • wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych • przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej • wskazać wyrazy należące do jednej rodziny • uzupełnić podane teksty poprawnymi formami ortograficznymi
Wymagania na ocenę dobrą	<p>Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia wydarzeń w utworze • określić funkcję animizacji, wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze • odnieść definicję powieści historycznej do utworu • wypowiedzieć się na temat kontekstu historycznego utworu • wypowiedzieć się na temat wpływu pochodzenia, miejsca zamieszkania, statusu majątkowego i sytuacji rodzinnej na rozwój bohaterów • omówić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych • określić tematykę tekstu • wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do opisywanego świata • omówić alegoryczne znaczenie postaci • wskazać w tekście elementy komizmu • omówić relacje między podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym utworu • omówić sposób ukazania postaci na pierwszym planie obrazu • omówić funkcję kolorystyki dzieła • wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas omawiania podanych problemów • sformułować tezę do podanego tematu rozprawki • skorygować błędy w podanych rozprawkach • skorygować błędnie napisane podanie • napisać podanie • uporządkować informacje przydatne do napisania CV • skorygować błędy w CV • uporządkować informacje potrzebne do napisania listu motywacyjnego • omówić zasadność i funkcję użycia wyrazów obcych w tekstach • zastąpić podane wyrazy synonimami • zastąpić zapożyczenia wyrazami rodzimymi • rozpoznać styl podanej wypowiedzi • przekształcić sformułowania nacechowane stylistycznie w neutralne stylistycznie • skorygować błędy stylistyczne w podanych tekstach • skorygować błędy ortograficzne i interpunkcyjne • używać poprawnych form nazwisk • zapisywać nazwy miejscowe w odpowiednich formach • odnaleźć w tekście nieosobowe formy czasowników i je określić • dokonać poprawnej deklinacji rzeczowników • poprawnie odmienić i stopniować przymiotniki • wskazać w zdaniu orzeczenie imienne • przekształcić zdania pojedyncze w złożone • zapisać dowolny dialog w mowie zależnej

	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym relacje współrzędne i podrzędne • skorygować błędy w podziale wyrazów na sylaby • poprawnie akcentować wyrazy stanowiące wyjątki od reguły • wskazać w podanych parach wyrazy podstawowe i pochodne • wskazać formant w wyrazie pochodnym • wskazać w rodzinie wyrazów rdzeń i oboczności
Wymagania na ocenę bardzo dobrą	<p>Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie utworu • podać przykłady symboli pojawiających się w utworze i zinterpretować ich znaczenie • wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy utworu • wypowiedzieć się na temat języka bohaterów • zinterpretować tytuł utworu • sformułować przesłanie wiersza, morał • zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować sens tytułu • omówić dylematy moralne bohaterów tekstu • zinterpretować funkcję powtórzenia • wyjaśnić, w jaki sposób zastosowanie form czasu przeszłego wpływa na atmosferę wiersza • zinterpretować tytuł obrazu • problematyzować treść lektur obowiązkowych • dokonać analizy przykładowej rozprawki • stworzyć rozprawkę • zredagować za pomocą komputera podanie o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej • zredagować oficjalne CV • ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych • zredagować list motywacyjny • omówić funkcje neologizmów w tekstach artystycznych • stworzyć tekst w wybranym stylu • poprawnie sformułować związki frazeologiczne • poprawnie odczytać podane wyrazy • stworzyć nazwy narodowości i mieszkańców od nazw miejscowych • właściwie określić formy osobowe czasowników • poprawnie określić i stosować formy zaimków • rozpoznać i zastosować zdania bezpodmiotowe • przekształcić zdania w imiesłowne równoważniki zdań • zredagować tekst z wypowiedziami w mowie zależnej • przekształcić mowę zależną na niezależną i odwrotnie • przedstawić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wykresie • określić kierunek upodobnienia • skorygować błędy w akcentowaniu • dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów • stworzyć wyrazy należące do wskazanych kategorii słowotwórczych • sporządzić wykres rodziny wyrazów • stworzyć teksty poprawne pod względem ortograficznym
Wymagania na ocenę celującą	<p>Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sylwetkę Juliana Konstantego Ordona na podstawie dowolnych źródeł • wypowiedzieć się na temat sposobu kreacji romantycznych legend bohaterów • omówić kontekst historyczny utworu • podjąć dyskusję na temat aktualności przesłania utworu • przedstawić sposoby zaprezentowania wątków miłosnych w tekstach kultury • wypowiedzieć się na temat potrzeby nauki języka ojczystego • podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowania tożsamości narodowej w czasach zaborów i obecnie • podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów • porównać „Artystę” Sławomira Mrożka z wybraną bajką zwierzęcą • podjąć dyskusję na temat wpływu wojny na odczucia człowieka z wykorzystaniem innych znanych sobie tekstów kultury • wypowiedzieć się na temat fenomenu Polskiego Państwa Podziemnego • odnaleźć konteksty i nawiązania • wykorzystywać treść lektur obowiązkowych podczas prac kreatywnych

	<ul style="list-style-type: none">• stworzyć tekst z wykorzystaniem neologizmów
--	---